

Hraběnka z Mareilles.

NAPSAL CHARLES MEROUVEL.

"Slyšte, Cabriole, máme zde zajisté, co si tento pan přeje." Nabídlá přicházejícímu kleslo a sedla si vedle něho, zatím co prohlížel účet rejstřík.

"Buenos Ayres jest město, které denně stoupá v ceně," pravila. "Máme tam mnoho obchodních přátel... Kdy jste přijel?"

"Včera."

"Jest to dlouhá cesta! Měl jste pěknou plavbu?"

"Výtečnou."

"Přicházíte v pravý čas. Na jaře jest Paříž báječná! Vyznačte se tu v městě?"

"Druhdy jsem zde bydlil."

"Kdo zde jednou byl, zase sem touží!"

"Ano, takhle mne to sem..."

Marta Riboutova rozmoule a příjemně hovořila, a neznámý si ji prohlížel se živým zájmem. Zdálo se mu známa tak jako on ji... Ale kdo jen se viděl?... "Máme palác Morales, v parku Monceau," ozval se Cabriolův hlas.

"Rekl jsem Elysejské pole?" vpadl mu cizinec do řeči.

Cabriol hledal dále a pravil za chvíli:

"V tu stranu nemáme..."

"Ale ano, ano!" zvolala Marta Riboutová. "Máme dům prince Vasileva — ten se zajistě hodí!"

"O, pravda?"

"V Avenue d'Antin. Byt princův jest volný od jeho smrti... již dvě léta. Máme na starosti pronajmutí i prodej. Račte se tam podívat! A vše byla by ihned u jednání."

Bývalá služka z Combiersu hovořila jako roditelka Pařížanka, a usmívala se mnohoslibně na cizince.

Ale ten Američan, na první pohled tak přísný a chladný, také za to stál.

Byl nad míru elegantní, a ani trochu nápadného zevnějšku; a byl zajisté nad míru bohat, neboť chtěl palác v Elysejských polích.

Marta nad míru zděravá, vyptávala se dále, zatím co Cabriol vypisoval poznámky o paláci prince Vasileva.

"Můžete se zde dlouho zdržeti?" ptala se.

"Možná."

"Nejste ještě rozhodnuti?"

"Záleží to na okolnostech."

"Kde jste se ubytoval?"

"V hotelu d'Albion."

"Zde blízko nás?"

"Doporučili mne vás tam."

"Jest to dobrý dům, pane," po dotkla Marta.

Cizinec pokrčil rameny, jako by chtěl říci, že se má na pozoru.

"Zde jsou potřebné poznámky," pravila pokladní, podávajíc listek napsaný Cabriolem. "Doufám, že se vám dům hodí. Domovník, velice řádný muž, vám vše ukáže. Anebo si snad přejete, aby šel někdo s vámi..."

"Děkuji, není třeba."

Neznámý vsedl do kočáru a jel ulicí Rivoli na Elysejská pole.

"Líbí se mi, velice se mi líbí ten dům!" pravila Marta Cabriolová. "Ale — zapomněla jsem se ptát na jeho jméno. Dojděte sezeptat do jeho hotelu — poví vám je!"

Cabriol ochotně vykořčil.

Byla to vítaná příležitost, aby se mohl projít na teplém slunci, které jej tak mozně vábilo ven! Bylo poledne, když se vrátil.

"Jest to právě a spolehlivě" pravil. "Ne talmového. Ten krásný člověk jest jen podřízený, nej spíš přítel nebo příbuzný — inu, zkrátka pravá ruka markýze d'Aquillas."

"Tot' známé jméno."

"To si myslím! Tot' nejbohatší Argentínek — i jméno příjemného znění!... Paříž mu polovice Buenos Ayresu. Markýz bydlí v hotelu s desíti služky a dvěma mulatkami, k zbláznění krásnými! Máte štěstí, že padl do vašich rukou! Z toho lze těžit, třeba jen při gignajnu paláce. Dědicové prince Vasileva jsou někde v Kavkazě a pán má plnou moc; ten z toho bude mít pěknou provisi!... Nu, přeji mu to, vzhledu mu to přejím..."

"Již zase nemáte peněz?" ptala se pokladní s významným pohledem.

"Ani vinky!"

"Vy jste kat na peníze?"

"Jest to smutné, ale jaká pomoc! Mám vznešené nápady, a když jsem s přáteli, neumím šetřit!"

Marta pokrčila rameny

"Zde jest pan," pravila, "do mlávie se s ním."

Lazar Pidoux vylezl venku z fiáky a vesel do krámu.

Vyhlížel znamenitě.

Jeho krejčí byl patrně nad míru dovedný.

"Co nového?" ptal se spěšně a rozčilně, jak se patří na rádného majitele agentury.

Byli tu k vůli koupí domu.

"Jakého domu?"

"Palác Vasilevova."

"U čerta!"

"Jakýsi Američan... z la Platy."

"Skutečně?"

"Zajisté."

"Dobře."

Cabriol nespustil oka se svého bývalého spoluvyniká.

Marta se vzdáčila, tuše, že dojde k bouřlivému výstupu.

Když zaslá na schody k svému bytu, stannul před kramem elegantní kočár, z něhož vyskočil mladík dokonalých způsobů.

"Hrabě des Charmos!" pravil Lazar.

"Jde platit —" prohodil čekající Cabriol.

"To to!" usklbil se Pidoux.

Antonin des Charmos snadno podepisoval směnky, ale těžko je splácil!

Bez rozpaků vesel do krámu.

"Potřebuji dvě stě louisdorů!" pravil.

"Ale..." namítal Lazar.

"Vím... směnky nejsou zaplacené."

"Nejsou. Ani první ani poslední."

"Tím lepe!" řekl hrabě s nevyrovnaným klidem. "Máte úrok... jest to jediné váš prospěch."

"Pokladna jest v této chvíli prázdna —" bránil se Pidoux.

"Když se bojíte, můj drahý, tedy to není řečeno," odevkl Antonin. "Obraťte se jinam. Zehrou stal jsem dědicem po matce a načal jsem teprve; ale zbývají mi ještě dva chofí strýcové a přísný otec, který mne drží velmi krátko a nutí mne k drahým podnikům. Jest to nepřijemné... platím dvacet pět procent úroků! Zapomněl jsem ještě, že mi zbývá bratrance, jež pochovávají nejdéle za dvě neděle... snad i dříve. Dávám vám přednost před jinými — tčtež z toho, nebo rekněte přímo; ne. Mám před sebou ještě dvě nebo tři léta veselé života. Až mi bude třicet, stánu se moudrým a važným... rozhodl jsem se... Kde máte peníze pro mne?"

Pidoux se poklonil.

"Pan hrabě mluví tak přesvědčivě..." pravil odevkl pokladní.

"Račte si přání zlato nebo bankovky?"

"Zlato... má lepší zvuk."

Pidoux vyrovnal zlato na stůl.

Cabriol nespustil z něho oka.

Hrabě podepsal sběžně jakýsi papír, vzal peníze, vsedl do kočáru a rychle odjel.

"Rád bych znal tu ženu, která od peněz pomáhá!" pravil Pidoux.

Zavřel pokladnu, pohledl tázavě na účetního a chtěl jíti za svou milenkou.

"Mám hlad," pravil, "musím jíti k snídani... půjděs také?" ptal se.

Cabriol zastoupil mu cestu.

"Také bych rád," pravil, "ale na neštěstí nemám prachy!"

"Ze ne?"

"Ne."

"A což tvoje služka?" ptal se Pidoux marně.

"To tam?"

"Mohla'st říci Martě o zálohu na přísti měsíce."

"Řekla mi abych to vyjednal s tebou, a věru raději promluví s tebou."

Pidoux vrátil se k pokladně a otevřel ji v patrně zlé náladě.

Vyndal pět louisdorů a položil je vedle sebe na stůl.

Cabriol se ani nepohnul.

"Co s tím?" ptal se nedbale.

"O..."

Oba muži se na sebe podívali jako psi, chystající se ke rvačce.

Pidoux zaluskl prsty a tise zahledl, a jeho tvář zrudla až do fialova — ale nerekl ani slova.

Cabriol byl nad míru klidný.

"Zitřa budu nucen znova říkat o peníze," pravil. "Tot' nepřijemné, můj milý. Nejsou zrozeny k zebroťe — mám už dost těch almužů!"

"Almuž?"

"Nu, ano."

"Máš měsíčně čtyři sta fran-

"To je toho! Vy ostatní máte sta a tisíc!"

"Získáme si je!"

"Získáte, získáte!" mumlal Cabriol. "Jak? Čím? Penězi to staří nějak ten frank! Jste každý po ceterch sobecký! Všecko chcete jen pro sebe!"

"Co tedy chceš? Mám na spěch!"

"Dvě stě louisdorů, jako hrabě!" pravil Cabriol rozhodně.

"Jen že jít ti je nevrátím!"

Pidoux začal pěstí.

"Potřebuji je —" hájil se druhý. "Milostně záležitost..."

Pidoux v duchu zuřil, ale byl opatrný a moudrý i opanoval se.

"Jsem zamilován," dodal Cabriol klidně.

"Do koho?"

"Do dívky, již jsem seznal, a kterou chci oženiti."

"Její jméno?"

"Neznám je... a ostatně jest to moje vše. Jsou dvě, a ještě nevím, pro kterou se rozhodnu. Kdybych vyprávěl Martě, co samu tropíš... jest zářivá jako tygrčí... Ale nevšímám si tě... nechci mne tedy také na pokoj... Dej sem peníze —" pravil vztahující ruku.

Lazar hodil mrtvé na stůl patnáct louisdorů.

"Tu mas... uvidím, co dále..."

"Spino!" brněl Cabriol, sbíraje tři sta franků.

Vzal klobouk a odešel.

Lazar zavřel kram a odešel do bytu.

"Cabriol se stává nepřijemným," mumlal cestou.

Marta čekající na svého milence, přemýšlela o občanu z Buenos Ayres.

"Již jsem jej někde viděla," pravila k sobě. "Jest však tomu již dávno... Kde to jen bylo...?"

III. PŘED ŠARVÁTKOU.

V době, kdy stál kočár cizince před kramem Pidouxu, Strauba a spol., procházel se jiný muž v tmavé obleku před Bodegou v ulici Rivoli blízko Tuilerii. Byl stejného vzrůstu, ale o několik let starší, měl rudý, prokřetělý plnovous a měl jedno rameno vyšší — což mělo také býti uměle znetvořené.

Tento vyhlížel smutně a zamysleně, kdežto jeho druh, ten, co byl u Pidouxu, tvářil se jako vy-povězence, vracející se do vlasti.

A bylo tomu tak; bývalý setník generálního štábu byl osvícen, rozjařen a omámen patřičným vzduchem a cítil nevyslovné blaho při vkročení na rodnou zem, která jest nám všem nevyrovnaným rájem.

Sotva že strávil několik dnů s bratrem, pochopil, co jeho nešťastný bratr vytrpěl a jaká muka ještě snášel.

Jeho nevína byla zřejmá — i on byl nyní přesvědčen, že stáhá jej ruka taječného, neviditelného nepřitele.

Setník cítil, že blíží se boj, a těšil se naň; byl pln ohně a lásky k svému bývalému povolání.

Bývalý odsouzenec z Cayenne byl ve zcela jiné náladě.

Krev se mu hnala k hlavě při myšlence, že v městě, do něhož vkročil, jest muž, tajný jeho nepřítel, jež nenáviděl krutou zlobou, a žena, již miloval po dneš plamennou láskou...

Kočár, vracející se z ulice Castiglione, zastavil u něho.

Vsedl vedle Césara a ptal se: "Nuže?"

"Myslím, že mám, co potřebujeme."

"Již?"

"Kde jen o peněžní otázku."

"Kde to je?"

"V ulici d'Antin u samé ulice Gabriolovy."

Kočár jel přes náměstí de la Concordia do Elysejských polí.

Když jel okolo parku paláce barona Maxima Raynaua, vzáhl markýz Ramon d'Aquillas rukou a pravil po španělsku: "Zde s ním bydlí!"

Setník zakabonil čelo.

"Nech té ženy, a nemysli nežli na trest," pravil.

"Dříve vyslechou ji!" septal markýz.

"Proč? Uvedeš se ve zkažu?"

"Není schopna zrady... Čím více o tom přemýšlím..."

"O, jak se klameš!" pravil, César smutně.

"Doufám, že ti dokážu opak."

"Jak pak vysvětlíš její chování?"

"Ještě nevím... uvidím. Ale nemohu ji nenáviděti!"

Kočár jel dále.

"Asi v prostředku ulice d'Antin, třídě u paláce, která začíná u prostřed Elysejských polí a kon-

čí u Sekvany, stanní na rohu ulice Jean Goujon před velkým, čtyřpatrovým domem, na němž byl následující nápis:

"Byt k pronajmutí."

"Vejděme!" řekl hrabě César. V pokoji domovníkové, zařízeném jako pisárna, seděl v pohodlném křesle silný, velký muž důstojně vyzetlý.

Zvedl hlavu a prohlédl si přichozí.

"Jest to palác hraběte Vasileva?" ptal se hrabě.

"Prince!" opravil velkého muže.

"Ano, prince," přikývl César, "zde jest listek pro vás," dodal, podávaje mu, co byl napsal Cabriol.

"Páni chtějí viděti?"

"Je-li vám líbo..."

"Jsem k službám."

Vedl bratry po skutečně krásných schodech a otevřel dveře prvního patra.

Byl byt z nejkrásnějších v celé nádherné čtvrti.

Přeskovstý palác byl vystavěn před patnácti lety ruským milionářem knížetem Vasilevem, který zemřel před osmácti měsíci.

Domovník léčil vmluvně krávy a nádherné kněžny paláce, který měl dva vchody: jeden, hlavní, z ulice d'Antin, druhý z ulice Jean Goujon.

Jan de Mareilles nevšiml si řect domovníkových. Zabludl se tak upřeně na nedaleký palác barona Raynaua, jako by chtěl proniknouti zrakově stěny jeho.

Co byl v Paříži, ponechal všeliké řízení bratrovi a zabýval se nežli jedinou myšlenkou:

"Jest mi tak blízka a nemohu ji viděti, nemohu s ní mluvit!"

Zatím, co se Jan trápil těmito myšlenkami, vyjednával César s domovníkem.

"Palác jest pronajat?" ptal se.

"Tot' si myslím, od hora až dolů... kromě bytu princeva, ten jest ovšem překrásný, k tomu třeba peněz... V druhém patře bydlí španělská, velice bohatá rodina Alvarů, ve třetím konsul Uruguayský. Ve dvoře, ve stavení do ulice Jean Goujon, bydlí menší panstvo, ale velice pořádné a dobře platěné, mimo jiné také jakýsi Fulgence Guillard, bývalý úředník, velice řádný, klidný pán — slovem dům jest ve znamenitém stavu a byla by to skvělá koupě," dodal domovník.

Při jménu Fulgence Guillard obrátil se Jan de Mareilles, divaje se do duše oknem.

Různé vzpomínky kmitly se mu rázem hlavou.

"Jak vyhlíží ten pan Guillard?" ptal se.

"Jest veliký, štíhlý, hubený a velice zdvořilý."

"Jak starý?"

"Přes padesát."

"Bobat?"

"Nevydává mnoho, ale má asi hodně peněz."

"Nevím vlastně, proč se ptám po věcech, do nichž mi nic není," pravil pak, vraceje se k své uloze: "Hojnostě netečnost! "Byt se mi líbí."

"A dům... koupě...?"

"Snad také."

"Kdybyste si mne ráčil podržet, slouchal bych věrně... Jmenuji se Chauvagnat — znají mne v celé této čtvrti."

"Rozmysleme si to přitel," usmál se setník. "Jste již dlouho v domě?"

"Čtrnáct let, pane, co dům stojí."

"Jste ženat?"

"Svoboděn."

"Dobře, uvidíme."

Jan de Mareilles upamatoval se nyní velmi dobře na Fulgence Guillarda.

Věděl, že viděl jej v Combiersu u barona Maxima Raynaua několik neděl před katastrofou. U stolu seděl vedle něho, Fulgence Guillard přivedl tam nového správce, silného mladíka, který se zděl velice dobrým soudcem a projevoval mu aspoň zdánlivě veliké úctastvosti.

Tajně tušení mu vnučovalo, že Fulgence Guillard jest něčím v jeho životě — že hrál úlohu v jeho neštěstí.

Priváděla mu jej pouhá náhoda nyní do cesty?

Při odchodu vtiskl domovníkovi do ruky la plátský zlatý argentin v ceně pětadvaceti franků a padesáti centimů.

Domovník se ukláněl až k země.

Markýz d'Aquillas byl rozhodnut.

Když seděl zase v kočáře, o hlédl se po bratrovi a ptal se: "Líbí se ti ten dům?"

"Líbí se nám znamenitě."

"Vyděmám vše."

"Tedy jej kup, bez všeho smlouvání."

Ve dvě hodiny vyšel bývalý setník z krámu Pidouxu, Strauba a spol., kde vyjednával velice

obstírně o koupi domu, a ve tři hodiny spisoval již kupní smlouvu v kanceláři notáře pana Duranda, zástupce prodávajících.

V pět hodin podepsal markýz Ramon d'Aquillas z Buenos Ayres kupní smlouvu a odevzdal notáři ček na devět set tisíc franků na jméno Rothschildovo v Paříži.

Byl to dobrý obchod pro obě strany.

Pidoux získal pěknou provisi a domovník mohl na dale klidně tránni ve svém pohodlném křesle.

Po celý týden bylo v paláci velice živo; zafízovalť se palác markýze d'Aquillas s nevšední nádhrou. Co se tkne služebnictva, ponechal si nový majitel toliko ono, které si přivezl.

Koně a kočáry koupil v nejlepší obchodě.

Ale zatím, co zařizoval César bývalý palác Vasilevův, hledal Jan de Mareilles v okolí druhý dům, který by se mu hodil.

Obyčejně stačí člověku jeden dům, ale u občana Buenos Ayreského bylo jinak.

Po dvoudenním hledání vypátrali konečně nedaleko pole Marsova brozno, šeredné stavení, které jako zázrakem uniklo do- sud v této čtvrti soustavnému bourskému staré Paříže.

Byla to napolo zbořená zřícenina uprostřed ulice Bosquet, čekající již na motky zedníků. Bydlil v ní vetešník, jenž tam skládal nábytek, kterýž mohl toliko oheň očistiti, a staré věci, jimiž opovrhovala i největší chudina pařížská.

Na dosti velikém dvoře byly dřevěné kolo a stáje, které měl najaty fiakrista.

V zadním koutě dvora byl polosbořený, neobydlený pavilon, obsahující dva pokoje v prvním patře, do něhož vedly z přemí zbytky druhy elegantních schodů.

Markýz d'Aquillas oznámil vetešníkovi, že mluví zde vystavěti palác; koupil místo dosti lacino i zaplatil nájemníkům, aby se brzy vystěhovali.

Zatím, co se zařizoval palác v ulici d'Antin, byly přineseny do pavilonu na dvoře železné postele, stůl a židle, a brzy sousedé se dozvěděli, že byl bezplatně přenechán slépmu, kterýž zde bude občas bydliti, když bude v této čtvrti prositi o almužnu.

Pavilon měl zvláštní východ do ulice Grenelle, na jejímž nároží stál.

Hrabě Jan de Mareilles zburdoval si totiž plán, dle něhož jednání.

Chtěl si utvořiti úsudek o ženě, která druhdy byla jeho chotí; chtěl věděti, proč a jak se mu zpronevěřila a zavini-la rychlé zapomnění a opuštné nedostatečná láska, strach před nouzí anebo lačnost po penězích.

Zboženistě v ulici Bosquet bylo zcela blízko nádherného domu prince Vasileva a paláce barona Raynaua.

Kdo přešel Sekvanu mostem des Invalides a popošel asi tři sta metrů v ulici Saint-Dominique, byl na místě.

Koncem dubna, čtrnácte dnů po svém přjezdu, byl markýz d'Aquillas úplně zařízen.

Asi týden hovořil v ulici o příchodu bohatého cizince, aležbyh na něho zase zapomněl. Věděl-li se nový majitel paláce Vasilevova jmenuje don Ramon Cavarero markýz d'Aquillas, což mohl dosvědčiti i konsul uruguayský, jenž předložil markýzovi své listiny, ac nebyly ani žádány od buenosayreského milionáře.

V červenolím, přihrblém bohatci nebyl by nikdo poznal krásného, mladého šlechtice, odsouzeného lavalskou porotou.

Když hrabě Jan pobědval třicátého dubna se svým bratrem a Tousandem Vardonem, nyní přersem Lucarem, z něhož učinil správce domu, mull si spokojeně ruce.

Dosáhl, čeho si přál; byl bohat, i mohl bojovati stejnou zbraní se svým nepřitelem — a bojště bylo připraveno.

Jeho dům byl zařízen, a měl pravzřádně, nevšední vyzetl s dvěma překrásnými mulatkami, zastávajícími službu pokojských.

Zavola svého soudruha z paluby Prosperiny na balkon, z něhož byla viděti Paříž, zahalena v jarní mlze.

Ukázal na směsici domů a pravil chvějícím se hlasem: "Jsem zde... musíme je nalézt!"

"Ano, odpovídal Vardon. "Svého nepřitele znám!"

Jan de Mareilles se třpce usmál.

"Slibi'st mi, že počkáš... že mi čeho nepodnikneš..."

"Slibil jsem."

"Dostojíš slibu?"

"Dostojím, ale nesmíme zůstat nečinnými."

"Bud' bez starosti, uspokojím tě."

Jedna z mulatek přistoupila ke kourielmu hraběti Césarovi a septala: "Jakýsi pán se po vás ptá."

"Jeho jméno?"

"Zde jest jeho navštívenka."

Bývalý důstojník četl:

ATANASE BESNOU, zapisovatel

Mayenne.

"Dobře," pravil bez všeho překvapení. "Uved'te toho pána do mého pokoje, již jdu..."

Vyhodil doutník z okna, dotkl se bratrova ramene a pravil: "Pojd'."

Tousand de Brèche zůstal sám v pokoji; zadával se na místo, kde se vrhla Luisa Moraineová do Sekvany a septal s výrazem nenávisti a hněvu: "Nechť hrabě třebas váhá; já bdím a přísahám, že ztrestám jeho nepřitele a to bez milosti!"

IV.

Atanase Besnou nezměnil se ode dne, kdy odebral se s vyšetřujícím soudcem Sésarem Bazougese-m do starého zámku Orgéreského.

Jsou lidé, na nichž čas nezanechává stopy. Nikdy by nebyl řekl, že přelétlo osm let přes hlavu jiz v třicátém roce skorem bezvlasou.

Atanase Besnou, upjatý v černém kabátě, prošel rozpacité nádhernými salony markýze d'Aquillas.

Ničemu se nedivil, ale nevšední tato nádhra jej přece osnovala, a pln obdivu hleděl na krásnou mulatku, která jej uvítala.

Před dvěma dny dostal list, psaný neznámou rukou, záhadného znění:

"Vím, že jste zachoval v dobrě paměti hraběte Césara de Mareilles. I on nezapomněl, jaká pouta vizi k sobě naše rodiny."

Chteje-li se o něm dozvěděti, přijďte do Paříže do paláce markýze d'Aquillas v ulici d'Antin č. 34. Dávěruje se Vaší mlčenlivosti a poví se vám o něm zajímavé věci."

Po uradě s bratrem notářem vydal se Atanase Besnou na dvoře pohledu na nádherné salony nabyt přesvědčen, že si takový urozený bohatc zajisté nedělá pouhý žert s ubohým a nepatřným venkovským písařem.

Hrabě César získal si patrně výhodné postavení, když měl takového přítele!

Mulatka odbrnula těžkou hedvábnou záclonu a pravila: "Vejděte!"

Krásná dívka přistrčila mu křeslo, pravila, že pán přijde, spustila zase záclonu a zmizela.

Besnou se sotva rozhlédl po obklopujícím jej bohatství, když se již záclona znova odbrnula a vešla dva muži.

Při pohledu na prvního, kterd se mu blížil a otevřenou náručí, chvíli váhal — ale jen chvíli.

"Vy?"

"Ano, já!" pravil bývalý důstojník. "Poznáváte mne, Besnou?"

"Zajisté, pane hrabě."

Oči písařovi utkrýly pevně na tváři druhého muže.

"Markýz d'Aquillas," představoval Cesar de Mareilles svého soudruha.

Besnou se uklonil, ale nespustil zraku s markýzovi tváře.

"Klamal jsem se," septal, "ta podobnost..."

"Co pravíte?" ptal se César. "Zvláštní podobnost... myslil jsem... ale ne... není to hrabě Jan..."

"Není," přisvědčil César, zavíraje pečlivě dveře.

Markýz, sedící u krhu, nevšiml si zdánlivě, co se děje v pokoji.

"Jsme sami," pravil César, "sedněte, povím vám všechno."

Krátkými slovy vylíčil Besnouvi osudy své i osudy hraběte Jana, a řekl, čeho očekává od oddanosti obou Mayenneských bratrů.

Řekl, že chce dokázati nevinu bratrovu, že chce nalézti vinníka a že jej chce bud' sám ztrestati anebo odevzdati jej spravedlnosti.

Pravil, že chce seznati veřejně mínění v okolí Mareillesu, že se chce dozvěděti, nestal-li se více v jeho nepřítomnosti, a nenašli-li se snad nějaká stopa — nějaký důkaz.

Řekl, že není možná, aby pravý zločinec nevyvedl nějakou prozřetelnost, jež by jej prozradila. I nejzbytečnější zločinec není dosti opatrný, zvláště nyní, kdy byl neviný odsouzen, uvězněn — ba mrtve.

Tvář Besnouova se vyjasnila. Usmál se spokojeně — věděl, co César chce věděti. Vždyť byl stále na stráži!

"Co se děje v Mayenne?" ptal se hrabě César.

"Nu, vlastně nic zvláštního," odpovídal Atanase Besnou, mrkáje v prstech list papíru. "Pan Bazougese jest předsedou soudu. Jest to odměna za jeho služby v trestní věci Orgéreské. Doufal a čekal prý více; myslil, že se stane aspoň dvorním radou... Za čina převládati názor, že se klamal. Vše obrací se na prospěch jeho obětí. Ale dosud není důkazů. Vše byla dovedně provedena — pravými umělci. Žena předsedova žní, že nepostupuje výše; říká stále, že citi nezboghatně! Uráží každého svým ostrým jazykem. Státní zástupce, kterýž bázil po předsednictví, nehněval by se, kdyby mohl hoditi poleno pod nohy malého Bazougese, a já věru bych dal rád dvě i tři tisíce scovky za to, kdybych mohl vědět jeho obličej, kdyby mu tak někdo přinesl důkazy, že má dokovati své povýšení toliko ne-japně hloupostí... A z tohoto důvodu... a také z jiných; hlavně z náklonnosti, již chováme já i můj bratr k vaší rodině, a také — nechci se delati lepším — z dlouhé chvíle, i proto, abych pozlobil Bazougese, zbudoval jsem si celý plau vyšetřovací, přičel se ovšem úplně vyšetřování předsedova. Neví o tom než můj bratr; občas množi se mé záznamy ze jsté mrtve, pane hrabě; nespěchal jsem tedy — popřál jsem si času."

"A vyšetřovací spisy... vaše poznámky?" ptal se setník živě.

"Vadl jsem je s sebou... pro každý případ... zde jsou!"

Rozložil na stůl vedle svého klobouku různé listiny a sedl si bez okolků do křesla.

Setník i Jan de Mareilles přistoupili blíž.

Atanase Besnou sňal s nosu brýle a sehnul se tak blízko na listiny, až se jich skorem dotýkal nosem; byl úžasně krátkozraký.

"Máme především jistý bod, poukazující k původu vraždy argéreské... Jest to sňatek barona Raynaua. Jest patrně, že baron již dávno pospýšel na ten sňatek, který byl ovšem nemožný, pokud žil hrabě Jan."

Oba bratři sebou trhli.

"Od toho bodu započal jsem své pátrání, a proto hledám v okolí barona zlosyny, kteří vše tak dovedně provedli. Myslím, že soudim zcela správně."

César přisvědčil, kdežto hrabě Jan ani brvou nepohnul.

"Vidím ostatně v zalobě, zbudované Bazougese, tou jedovatou zmijí, nadytější důkazů, jako: fenen se jménem hraběte Jana a kapesník s korunou... to mohlo býti vymyšleno jen zchtralým tvorem, vycvičeným v podzřívání lidí, kteří mají býti zničeni. Policie jest krutá, pleteli se do našich soukromých záležitostí... Mohl bych dlouho o tom vyprávěti, ale vedl by nás to příliš daleko. Mám hraběte Jana za příliš chytrého, aby se dopustil tolika nedopatření, kdyby byl měl tak haubeňv úmysl zavraždit starou slečnu. Za příspěvní služby orgéreské, ubohé kojně, která zemřela teprvé za šest nedel po své velicele, nabyt jsem přesvědčen, že vrabové urlopili asi čtyři tisí tisíce franků ve zlaté ze sklepk, kde byla ta částka uložena. Z toho soudím, že pomahači barona Raynaua, který chtěl zničit hraběte Jana a jemuž nezáleželo na zlatě, přivlastnili si peníze bez jeho vědomí."

Besnou mluvil jasně, a netušil ani sám, jak pravdivě; ale bratři posud nechápali a čekali na další vypravování.

Atanase Besnou podepřel si lokte o stůl, zadával se na César a ptal se:

"Víte, kolik peněz měla vaše teta?"

"Nevím."

"Celý million."

"Co mi na tom záleží?"

"Jmni to přece náleží vám?"

"Zněl jsem se dedičtvi."

"Nechci jsem však po vašem právu."

"Ale..."

"Jsem praktický člověk."

"Ale v něm listu..."

"Nejednal jsem dle něho," pravil klidně Besnou. "Záležíli vám tak příliš na tom, máte ještě nyní času říci se těch pěkných peněz. Měl jsem však vaši plnou moc, i podržel jsem proti vám všecko. Zaplatil jsem především dluhy vašeho bratra a koupil jsem dosti panství Mareilles. Máte dosti pěkné důchody... Peněz není nikdy na zbyt — víte to sám, neboť jste si šel tak daleko jako ne!"